

skal vederlægge det Allermindste. Jeg vil derfor idetmindste fordrø, at skal Nogen have Lov til at anlægge nye Kjælderhalse eller nye ubvendige Trappegange — ikke paa sin, men paa Byens, paa den til Paaefagen forbeholdte Grund — da skal det være betinget af, at der bliver to Alen tilbage, saa at Paaefagen ikke opoffres for den private Mand's Interesse, og det ikke en saadan, hvoraf han mere eller mindre loyligt er i Besiddelse, men som i alt Fald først skulde erhverves, thi der er intet Spørgsmaal om, at han jo, naar han bygger fra Nyt af, kan indrette sit Huus uden Kjælderhals og fremspringende Trappegang, og man er fuldt beføiet til, sørend man tillader ham at skaffe sig disse Bequemmeligheder, at varetage deres Tary, som skulle passere der forbi. Noget lignende er Tilfældet med Hensyn til Gadernes Brede. Jeg kan ikke fordrø, at der i Loven skal staae, at ingen Gade maa være under en vis Brede; thi det vilde være upraktisk at nedrive alle Husene i de allerede eksisterende Gader, der ikke have den Brede; men, naar der er Tale om nye Gaders Opførelse, vilde jeg istedetfor 20 Alen foreslaae idetmindste 24 Alen som Minimum. Ved § 28 vil jeg foreslaae, at Friheden med Hensyn til Gjenopbygning — der i alle vore ældre Byggelove stedse stilles lige med Nybygning forfra — kun skal indtræde, naar Gaden er 12 Alen bred, istedetfor, som der staaer i Udkastet, 10 Alen. Af samme Grund vil jeg vel ikke fordrø, at alle de nuværende Kjældere skulle lukkes, men det kan uden nogensomhelst Betænkelighed siges, at til selvstændig Beboelse — hvad jo ikke udelukker, at man, ved Siden af at have Kjøkkener, Forraadslager o. s. v. der, tillige kan have Folketuer og Sligt deri — maa for Fremtiden ingen Kjælder indrettes; thi det er temmelig nær ved at være barbarisk, og meest i en By med en saa sidd og sumpet Grund som Kjøbenhavn, hvor man ikke kan trænge langt ned i Jorden uden i en vis Grad at hjemfalde til de underjordiske Aander. — Der er et Punkt, som jeg skal tillade mig at berøre med al mulig Beskedenhed som den, der ikke er saa nøie fortrolig med flige Forhold, og med Hensyn til hvilket jeg ikke vil bebude noget Uendringsforslag,

forinden jeg har hørt den ærede Justitsministers Udtalelse. Det angaaer nemlig Spørgsmaalet om at tilvelebringe den tilstrækkelige Luft. I § 30 er Reglen sat efter, hvad der hidtil har været Stik og Brug; i Relation til Gadens Brede er sat Husets Høide, og der er bestemt, i § 32, hvorledes Høiden skal regnes fra Soffelen eller Broelægningen op til Gesimsen. Det er af Sagtyndige sagt mig, og det forekommer mig indlysende — jeg skal bemærke, at jeg har vel søgt Raad hos Andre, men dog ikke egentlig kommer her directe og gaaer Andres Grunde; jeg vil kun fremhæve det, jeg skønner at være velbegrunderet — at det er i saa Henseende ingenlunde saameget Høiden det kommer an paa i sanitair Henseende, som Antallet af Beboere. Der kan jo ikke være Tale om at foreskrive, hvor mange der tør boe i et Huus; men man har en ganske simpel og naturlig Maalestok i Etagerens Mængde. Der kan altsaa opkastes det Spørgsmaal, om det ikke var rigtigere, istedetfor at sige, at i Forhold til Gadens Brede tør Huset have den og den Høide, at sige: for saa megen Gades eller Pladsbrede saa og saa mange Etager. Jeg troer nemlig, at det maa indrømmes, at der er en stor Forskiel mellem disse tvende Maader. Naar man sætter et Maximum, at Husets Høide i Forhold til Gadens Brede, altsaa i Forhold til det hele frie Rum, hvor Luft og Sol have ubindret Udgang, vil det medføre, at man tvinger Etagerne ned til det lovforefrevne Minimum af 4 Alen. Den, der altsaa ikke tør bygge ud over den forefrevne Høide, har ingen anden Maade at gøre sin Eiendom frugtbringende paa — vi tale om dem, der bygge ikke af æsthetiske eller sanitaire Hensyn, men for at pine den størst mulige Fordeel ud af deres Eiendomme — end ved at pine Etagerne ned til det lovbestemte Minimum af 4 Alen, han har endog en uimodstaaelig Fristelse til at benytte dette Høideminimum; hvis han dertimod tør bygge et vist Antal af Etager uden et bestemt Alenmaal for Husets Høide, har han ingen anden Maade at gøre sin Grund frugtbringende paa end ved at give Etagerne større Høide, og det Sidste er, troer jeg, i sanitair Henseende ubetinget det Fordeels-